

1. Hoe zijn de verkiezingen in Noord-Rijnland-Westfalen verlopen? Een erhu [oe] is een tweesnarige Chinese viool (oVD 2006). Eutroof [ui, eu] is rijk aan voedsel, voor planten en dieren. Ersatzen zijn vervangingsmiddelen. Hij is epris van marshmallows. Hij staat bekend om zijn equivoques (zijn equivociteit). Het Erechtheum is in de oVD niet meer te vinden, de Akropolis slechts binnen één artikel: bij 'Parthenon'. Hij was erentfest en had een senatoriaal voorkomen. Het Escuriaal (Escoriaal) vinden we in Madrid. Een escadrille is een groep vliegtuigen. Een eskadron is een afdeling tanks, een squadron (een eskader) een tactische en administratieve basiseenheid van de luchtmacht. Hij droeg met trots het Esperanto-insigne. Een oordjeskaars kostte gewestelijk maar een oortje. De soldateska is het krijgsvolk. Alleen de stroas bleef over. Een stroboscoop is een zeker apparaat. Ik, met stroganoffsaus graag!

2. Gezocht op '*esca*': cacoëthes carpendi (vitzucht), cancelleresca (kanselarijschrift), chronique scandaleuse, contrescarp (buitenoever vestinggracht), de-escalatie, eau des carmes (karmelietenwater), escaladeren (met stormladder beklimmen), escalope (dun lapje rozewit – oVD! – vlees), escamoteren (als een goochelaar wegmoffelen), escargot (wijngaardslak), esprit de l'escalier (esprit d'escalier, treppenwitz: geestige inval die als mosterd na de maaltijd komt), fides carbonaria (kolenbrandersgeloof), great escape (spectaculaire ontsnapping), mescal (Mexicaanse sterkedrank), mescaline (stof met een moeilijke formule), narrow escape (ontsnapping op het nippertje), politicscanner, succès de scandale, vigilat ut quiescant (politicspreuk: hij/zij waakt opdat anderen gerust kunnen zijn), requiescat in pace (hij/zij ruste in vrede), rolletjescamera, leescassette, verliescalculatie, escapeliteratuur en escapade.

3. Hoe is de strofebouw in dit gedicht? Bij de rokade kun je kort of lang rokeren. Je kunt blindschaken (ook bij lemma schaken, oVD) en een meisje schaken. Het a tempo zetten is direct antwoorden op de zet van de tegenstander. Checkers is een alternatieve vorm van damspel. We hadden hem bijna en échec (in echec), schaakmat. Bij schaken kun je soms en passant (afkorting: e.p.) slaan; met een en-passantslag dus. J'adoube, ik zet de koning recht. Deze kiebitzer is een quasischaakexpert. Was hier een minorpromotie niet beter? Hoewel hij het schaakbord goed kon overzien, heeft hij deze zet beslist overzien. Bij een rapid heb je minder bedenktijd dan gebruikelijk. De vlag viel. Ze speelden een siciliaan, een Siciliaanse partij, met een Siciliaanse opening. De fictieve godin van het schaakspel is Caïssa. Ze hebben schaakgespeeld. De raadsheer wordt ook loper (L) genoemd. Ook Paris schaakte (Helena).

4. Ook het shogi en het xiang qi zijn Japanse respectievelijk Chinese schaakspelen. De KNSB is de Koninklijke Nederlandse Schaakbond. Hier wordt de fischerklok gebruikt. De FIDE is de Fédération Internationale des Échecs, de Internationale Schaakfederatie. Moest Cadmus Europa zoeken? Niet meer volgens de oVD! We gaan blitzschaak spelen. We gaan de rechtbank adiëren. We koutten nog wat na entre chien et loup, inter canem et lupum. Met al zijn entrain raakte hij geheel en train. Het entre deux guerres is het interbellum. Als je entre deux vins bent, ben je halfdronken, half beschonken. De man en tête stond aan het hoofd van de en-têtemakers. Welke staten sloten een entente cordiale? Een enter is één winter oud. De enteritis regionalis is crohn, de ziekte van Crohn. De ennui [an-wie] is de levensinherente verveling. Entre la poire et le fromage, bij het entremetstje, vertelde ze hoogzwanger te zijn.

5. Bij die invoerhaven is er nog een entrepotje. Welke E-nummers bevat dit voedsel? Ik kan evengoed thuisblijven, maar thuisblijven is even goed als weggaan. Dat zul je nievers vinden! De niet-Dorische en -Ionische stammen worden Eoliërs genoemd. De naam 'molière' wordt eponymisch gebruikt. Dit is gemaakt van velours épinglé. In de episodefilm kwam de epodenschrijver regelmatig terug. 'Epididymis' blijft een lastig woord. Het erytrofobe meisje trok wit weg. Wat hebben epen met een epos te maken? Ligt Equatoriaal-Guinea in equatoriaal Afrika? Zij reed erachter op de fiets. Die laten hun kind er slordig bij lopen!

6. De EPR is de elektroparamagnetische resonantie, de ESR de elektronenspinresonantie. Je zult eraan onderdoor gaan. Het zou niet bij me opkomen 'ergocalciferol' en 'ergotalkaloïde' in één dicteezin te gebruiken. Naast de Erasmusmediëval kennen we de Hollandse mediëval. Hij is nogal erethisch, prikkelbaar. Gezocht op '*erica*': (filet) americain, americana, American dream en football, American's Creed (het Amerikaanse credo), ars clericalis (schrijfkunst), een choleric, erica (dopheide), ericaceeën (de

heidefamilie), esoterica (ingewijde) en hysterica. Het overleg is erop uitgekomen, dat we eropuit trekken. Je moet ervan op aan kunnen. De campylobacters bedreigen ons spijsverteringskanaal. Dat moet ermee door kunnen. We zullen allemaal erop achteruitgaan. Pyladessen zijn trouwe metgezellen. Pyleflebitis is poortaderontsteking. Bij sluiting van de maagportier treedt de pylorusreflex op.

7. Wat is de formule van het tropyliumion? Op art is een niet-figuratieve kunstrichting en het woord komt van 'optical art'. Een bekend supermarktproduct zijn coca-colaflessen. Een bekend AVRO-radio- en later -tv-programma was Openbaar Kunstbezit. Popart maakt gebruik van alledaagse gebruiksvoorwerpen; het woord komt van 'popular art'. Als opoe op bezoek is, kun je door de rode zee varen. Met Oranjeboom werd niet alleen een brouwerij, maar wordt nog steeds het huis van Oranje aangeduid. Ik heb hier zwart-op-wit dat je online nog steeds het snoepgoed zwart-wit kunt bestellen. Hem kun je gelukkig maken met een Unox-rookworst, een overheerlijk en oer-Hollands product. Ouden van dagen zijn niet meer jong van jaren. Zullen we hem om ooievaarskuitenvet sturen? Galoches zijn overschoenen. Een parisien is een korte driekante stootdegen (een houwwapen). Het was weer hommeles.

8. We treffen elkaar op de winkelplaza. Hier draaiden vroeger Tiroler seksfilms. Een blue movie is een pornografische film (met seksscènes dus). Een vorm van fellatio is deep throat; deze naam komt van een pornofilm. Hardcore is harde porno (hardporno). Wener stoelen zijn thonetstoelen. Een paternoster is een kralensnoer, de traditionele rooms-katholieke rozenkrans, een gebedssnoer. Een penvriend (pennenvriend) is een correspondentievriend. Je had ook nog de PEN-club, de International Association of Poets, Playwrights, Essayists, Editors and Novelists, de Internationale Associatie van Dichters, Toneelschrijvers, Essayisten, Redacteuren en Romanschrijvers (een internationale vereniging van literaire auteurs). Een peteroliestel is een kooktoestel. De petticoat stamt uit de jaren vijftig en wordt nog steeds gebruikt bij ballroomdanswedstrijden. Er was genoeg filmmateriaal voorhanden.

9. Hij is juijitsuexpert. Het piggelmeesyndroom verwijst naar Piggelmee, die samen met zijn vrouw in een omgekeerde Keulse pot woonde, en reclame maakte voor Van Nellekoffie. Donald Duck met zijn donaldduckstem is een schepping van Walt Disney (net als het williewortelbedrijf van Willie Wortel), Ollie B. Bommel van Marten Toonder. Karl May schiep Winnetou en Old Shatterhand. Waar komen Arendsoog en vader en zoon Nowee vandaan? Bij het pindastel dronk je bessenjenever, citroenbrandewijn, advocaat, vermout en een glaasje sherry of port. Een pinkelhoutje is een vlinderdasje. Een pipo is een mallerd (naar Pipo de Clown). Ook nu zijn er nog malle pietjes, bromsnorren en swiebertjes. De twaalf zwart-witafleveringen werden uitgezonden door de NTS. Met albertijnen (oVD 2008) kun je bij Albert Heijn niet meer betalen. Sapperdeflap, wat is dat lekker! Zijn dat bio-ossen?

10. Lang was pleegzuster bloedwijn een medicijn. Een bekend candidcameraprogramma was Bananasplit. Een janklaassen is een poli (polichinel). Een secret de Polichinelle (het geheim van Jan Klaassen) is een publiek geheim. Het bekende poppenkastspel is Jan Klaassen en Katrijn. Met de postgiro kon je gireren. Vroeger had je de Rijkspostspaarbank. Met een postchequerekening kon je ooit postcheques van de postcheque-en-girodienst versturen. Ook de Postbank bestaat al niet meer; daar had je een Postbankrekening en een Postbanknummer.